

Egy olyan kis faluban, mint a miénk, egy váratlan hír mindig is futótűzként terjedt. Az emberek nap mint nap üdvözölték egymást, gyalogosan vagy kerékpáron is. Az autóban ülő vezető intett vagy biccentett picit a másiknak, ha elhaladt egymás mellett két autó a talán öt kilométer hosszú főútcán. Erre már gyerekkorom óta tisztán emlékeztem.

Most viszont kicsit idegennek, elveszettnek éreztem magam, hiszen a városból költöztem vissza a falunkra, apám egykori legjobb barátjához. Amíg éltek a nagyszüleim, minden nyarat itt töltöttem. Ám amikor meghaltak, a szüleim eladták a hosszú, fehérre meszelt parasztházat, és már eltűnt belőlem a „hazai” érzés. Magam is látogatónként tértem ide, kimentem a temetőbe, végigjártam a rokonokat, a Sára nénémet és a Mihály bátyámat, akik még most is szeretettel, könnyes szemmel beszéltek az öregekről. Ilyenkor kedvesen megcsipkedték az arcomat, és kicsit tovább öleltek át, mint azt a városról megszoktam. Szerettem itt. Ismertem minden sarkot, minden arcot. Emlékeztem még a nagy esküvőkre is, amelyeket még gyerekként éltem meg.

Most nem rokoni látogatás volt a célom. Felnőttem. Saját utat, foglalkozást kellett választanom. A vendéglátói szakközépiskola elvégzése után nyitott volt előttem az út, döntenem kellett a város vagy a Fejér megyei település mellett.

Különös nosztalgia fogott el, amikor újra végigmentem a főutcán. A címet is, a házat is azonnal megtaláltam. Gyöngyi néni, a cukrász felesége már jött is ki elém, amikor észrevette, hogy nyílik a kapu.

– Hát idetaláltál, Kedvesem? Látod, elfelejtettük, hogy pontosan mikor ér be a buszod, különben kimehettünk volna eléd a kocsival. Remélem nem gyalogoltál sokat?

– Ugyan, nincs messze az a buszmegálló. Emlékeztem még a házukra is, ebbe a faluba nem lehet eltévedni.

A megjegyzésemre maga is elmosolyodott, mintha azonnal belátta volna, hogy igazam van. Miután betessékelt, és leültetett a konyhába, azonnal teríteni kezdte az asztalt. Szorgosan sürgött körülöttem, az otthonkája suhant utána, mint valami varázsló után a köpönyege. Az órára néztem, alig múlt negyed tizenkettő. Láttam a zavart arcomon, hogy valami nem stimmel.

– Talán nem szereted a rántott csirkét? Ma reggel vágtam, frissen.

– Hogyne szeretném – néztem rá mosolyogva, majd az óra felé tekintettem és nem bírtam ki a megjegyzést. – Nem tudtam, hogy itt ilyen korán ebédelnek.

– Kedvesem, nálunk minden fordítva működik. Tóni bátyád virradatkor kel. Szalad a cukrászdába és süti frissen a süte-

ményeket, a tortákat és a krémeseket. Utána még sok helyre ki is viszi, ha az embereknek nincs ideje eljönni érte. Hiába van ott a Gyula is, nem meri sokat magára hagyni. Én már hat éve nem tudok segíteni, a lábaim nem bírják már.

Most vettem csak észre, hogy a térdei csúnyán be voltak dagadva, alul, a vádlijai pedig befáslizva.

– Értem – mondtam, és éreztem, hogy rengeteg lesz a munka. Attól már nem kellett tartani, hogy unatkozni fogok.

Mintha Gyöngyi néni kitalálta volna a gondolatomat, azonnal őszintén feltárta a tényeket.

– Nagyon elkel ám a segítség. Tudod, az uram olyan ember, hogy nehezen hagy munkát másokra. Mindennel maga akar megbirkózni. Pedig magas a vérnyomása, néha túlságosan is ideges. Mindig féltettem, hogy egyszer belerokkan majd ebbe a sokba, amit bevállalt. Elvégre már ő sem lesz fiatalabb. Péterünk is mindig erre figyelmeztette.

„Péterünk“ alatt apámat értette, Tóni bácsi gyerekkori legjobb barátját. Otthon, Fehérváron apám mindig nagy tisztelettel beszélt a Tóni bácsiról, aki szerinte olyan volt, mint egy perpetuum mobile. Amikor régen, nyaranta lehozott engem a a nagyszüleimhez, akkor mindig meglátogatta a barátját. Érdekes, anyámat nagyon ritkán hozta csak magával, talán mert

ő, a városi lány nem értette ezt a nagy összetartást, az életre szóló barátságokat, ami apámat a falujához fűzte. Pedig apám lelkesen mesélt nekem, mindenféle mulatságos történetet olyan emberekről, akik már rég meghaltak, a gyerekkorának egyes stációit, amire még ma is élénken emlékezett. Csodáltam őt ezért a tarka emlékvilágért, és magam is más szemmel kezdtem el nézni a falut, az itt élő közösséget. Nagyanyám és a nagyapám is rengeteget járt át a szomszédba, a rokonokhoz, a nénémhez és a bátyjához. Mert mindig volt tennivaló, valami földmunka, késélezés, fokhagymafűzés, paprikaórlás, disznóvágás, esküvő, születés- vagy névnap.

Így teltek el a gyerekkorom nyarai, mialatt én a szomszéd gyerekekkel játszottam a határban, a csatornán vagy a nagypapa góréjában. Néha elmentünk a kultúrházba is, ahol régi filmeket adtak. Ugyanoda mentünk, ha lagzi volt. Nyaranta örültem a búcsúknak, akkor felállították a ringlispílt, és a kis bodegákban lehetett mindenféle csodagyűrűt, nyakláncot, nyalókát és vattacukrot venni.

A falu kellős közepén álló cukrászda már akkor is a fiatalok gyülekezőhelye volt. Itt csattantak el a fiatal szerelmesek között az első csókok. Emlékeztem a gesztenyeszívekre, a krémesekre és a dobostortára. A mennyei illatokra. Lehet, hogy

valahol itt született meg bennem a gondolat, az elhatározás, hogy majd én is ezt csinálom, ha nagy leszek. Tóni bácsit gyerekként nem ismertem túl jól, mert az én időmben egy csinos, fiatalasszony szolgálta ki a vendégeket, és ő árulta a fagylaltot is. Felnőttként rájöttem, hogy Gyöngyi néni volt az, a fiatal felesége. Gyerekkorom óta imádtam a gesztenyét, mindenféle formában. Habbal vagy a piskóta közé töltött krémmel. Apám is imádta, csak anyja mondta rá, hogy „túl édes“.

Most, amikor Gyöngyi néném átkísért ide, elhozva az urának egy kis edényben az ebédet, kíváncsian néztem körbe. Mindennek ugyanolyan illata volt, mint régen. Emlékeztem arra, hogy kicsi, tipegős koromban kíváncsiskodva nyújtózkodtam a vitrin üvegéig, hogy lássam, milyen fagylalt vagy sütemény díszeleg kitéve.

Ma viszont alig álltunk meg az üzletben, azonnal a cukrászüzembe mentünk. Tóni bácsi már az utolsó simításokat végezte a háttérben.

– Na, csakhogy itt vagy! – nézett rám kémlelve.

– Nem értem, hogy lehet mindezt egyedül elbírní – bukott ki a számon az őszinte csodálat, amikor körülnéztem, de az elismerésem nem vette olyan büszke tartással, mint azt hittem. Sőt. Egy kicsit mintha elkomorult volna az arca.

– Ah, valahogyan mindennel el lehet készülni – mondta bölcsen, majd újra folytatta az imént abbahagyott torta díszítését. – Holnap reggel korán kelünk. Mondtam a Gyulának, hogy veled foglalkozom most, neki egyedül is boldogulnia kell. Csak rád fogok figyelni, hogy minél előbb megtanuld a szakmát. Meglátod, az a gyakorlat, ami az iskolában volt, az egészen más. Itt a hagyomány is számít, az, hogy mit szeretnek az itteni emberek. Nem csak a tankönyvben leírt szabályok, meg a receptek fontosak. Ha ügyes leszel, akkor hamarosan egyedül hagylak. Nekem a kiszállításokkal kell törődnöm. Most menj nyugodtan haza, este még beszélgethetünk.

– Rendben – válaszoltam, és hamarosan már Gyöngyi néni mellett baktattam hazafele.

Hazaérve segítettem kicsit a házimunkában, együtt teregettük ki a ruhát, majd sötétedés előtt megetettük az állatokat is.

– Ugye hiányoznak a nagyszüleid? – nézett rám a Gyöngyi néni, a szemében őszinte sajnálattal.

– Igen. Hiányzik a ház is. Szerintem kár volt eladni, ki tudja, talán még hasznát vettem volna egyszer.

– Emlékszem, hogy milyen szép porta volt az övék. Mindig nagy volt rend, kívül és belül is. De majd meglátod, hogy nálunk is jól fogod magad érezni. Amúgy itt a falun az egyik

ház olyan, mint a másik.

Ebben igazat adtam neki. Az ő házuk is egészen az utcára futott ki. Az első szoba, a tisztaszoba, olyan volt, mint egy múzeum. Vetett, magas ágy, számtalan párnával felpolcolva, bársony, színes takaróval leterítve. Mintha bármelyik pillanatban betérhetne valaki érdemes ember, egy miniszter, vagy akár egy király. Az én szobám közvetlenül a tiszta szoba után következett. Ha a konyhába, meg a fürdőbe akartam jutni, akkor keresztül kellett mennem az idős házaspár hálószobáján, Szerencsémre megszoktam a fura helyzetet. A kettejük ágya ugyanis nem is lehetett volna messzebb egymástól. Az egyik a hosszúkás szoba egyik végében, a másik a másik sarokban állt, keresztben. A házastársak szobáját az ebédlő követte, majd utána a konyha, abból nyílt a kamra. A kamrán át kijuthattam az udvarra. Itt kezdődött az állatok birodalma. Kacsák, tyúkok, kakasok, és disznók. Az ólak mellett volt egy kisebb, pottyantós illemhely is. Hátralát a trágyadomb következett. Majd a hosszú, keskeny kert mindenféle zöldséggel és egy pár meggyfával.

Ahogy először végigjártam a házat, minden olyan ismerősnek tűnt, mintha csak a nagyiéknál járnék. Ugyanazok a szentképek lógtak a falakon, amint egy angyal kísért át gyerekeket egy veszélyes folyó felett, majd Krisztus, ahogy imádkozik az

Olajfák hegyén. Mosolyogva arra gondoltam, hogy a falu összes házában ugyanazt találnám a falakon. De az asztalterítők, a kis, porcelán madarak, a hímzett falterítő a konyhában is ismerős relikviáknak tündek. Ez valahogy hamar azt az érzést adta, hogy jól fogom itt érezni magam, és otthon vagyok.

Amikor a házigazda is hazatért, elmúlt már tíz óra is. Bűntudattal néztem Göngyi nénémre.

– Talán segíthettem volna már ma is.

Az asszony viszont csak legyintett a megjegyzésemre.

– Hiszen még korán van. Ennél sokkal később is jött már haza. Ne siess, holnap megtudod, hogy milyen kemény a cukrászmesterség. Szombat lesz, hétvége. Ilyenkor, ha szép az idő, négyszer annyi a kuncsaft, mint a hétköznapiakon. Egy esküvő is lesz a másik faluban, de a tortákért most eljön a menyasszony bátyja, nem kell kivinni.

Tóni bácsi kicsit megmosakodott, majd le is feküdt aludni. Az esti beszélgetésünkből így nem lett semmi. A reggeli kakasébredéskor meg is értettem, hogy miért. Teljes sötétség volt még, amikor megrázta a vállamat, hogy ébredjek fel. Szerintem elég gyorsan elkészültem, de ő már türelmetlenül várt rám az udvaron. „Még reggeli sincsen“, füstölögtem magamban, de amikor ránéztem, jobbnak láttam, ha ezért nem

szólok. Gyula már kinyitotta a cukrászatot, most nem előlről közelítettük meg, hanem a mellékutca felőli bejáraton. A segéd már a lisztet, cukrot méregette, a hozzávalókat készítette oda a hosszú, előkészítő asztalra. A Mester úr, ahogy Gyula nevezte, felém fordult, és most először kérdéseket tett fel.

– Mi volt a vizsgatortád?

– A Sacher torta.

– Mi a kedvenced, mit csinálsz a legszívesebben?

Egy kicsit elgondolkodtam. Igazság szerint azt kellett volna válaszolnom, hogy mindent. Így viszont visszavettem magamból, és szerényebben fejeztem ki magam.

– A tortákat, a krémeket készítem a legszívesebben. A marcipán is sikerülni szokott, a kis figurákat is szeretem. A piskóta az nagyon megy. A száraz sütemények viszont nem nyűgöznek le. A sósak sem.

– Jó, akkor mától fogva azokat csinálod, amit nem szeretsz, vagy amit még nem tudsz jól. Azt akarom, hogy minél előbb mindenből tökéletes legyél.

Már bosszankodtam azon, hogy őszinte voltam, de nem tettem mást, beletörődtem az utasításába. Szótlanul tettem mellette a dolgom, igyekeztem a keze alá dolgozni. Ő a kezdetektől fogva csak némán nyugtázta amit látott, de nem minősítette a munkám egy szóval sem. Ezért nem tudtam, hogy

mit csinálok jól és mit nem. Azt megfogadtam, hogy nem hagyom már az elején elvenni a kedvemet. Láttam, hogy a „klasszikus“ torták és sütemények nagymestere ő. Valószínű azért, mert nagyon régóta készítette már ezeket. Azonban arra is hamar rájöttem, hogy nem hajlott az újra. Sem a torták formáját illetően nem újított, sem az idegen, más recepteket nem szerette. Ezért nem szerepelt soha tiramisú, vagy fekete-erdő torta a repertoárban. A falu kisgyerekei hiába várták a foci vagy autó alakú marcipántortát, a horgászó kisgyereket ábrázoló kis tavas költeményt. Semmi fantáziát nem engedett meg, és semmi vicceset nem tűrt meg maga körül. Pedig a cukrászda a falu középpontja volt, kedvelt találkozóhely.

Lassan megismertek a kuncaftok. Volt, aki még a gyerekoromból ismert. A fiatalok dicsérni kezdtek, hogy kedves és barátságos vagyok. Kezdetben nem is értettem, miért kell ezt külön megjegyezni, de lassan megértettem. A Mester soha sem volt kedves, Gyula meg általában olyan fapofát vágott, aki néhány tőszónál többet nem kíván váltani a vendégekkel. A mottója is úgy szólt, hogy „vegyenek, egyenek, menjenek“.

Pedig Gyula nem volt rossz ember, sem rossz munkaerő. Kezdetben elég rátartian mesélte, hogy ő egyébként pék, nem

ilyen cukros-édes szakmát tanult. Aztán említett valami motorbalesetet is, ami miatt eltört a keze. Annak idején nem reagált rögtön a sérülésre, majd rosszul forrt össze a csont. Soha többet nem tudott már kenyeret szaggatni. Ekkor próbált meg valami „könnyebb“ elfoglaltságot keresni. A falujától nem akart messzire menni, ezért hamar Balogh Tónihoz szegődött. Egy nap, amikor nem volt olyan nagy a nyüzsgés, elbeszélgettem vele.

Ekkor tudtam meg, hogy a mester sokszor rosszkedvű, néha igazságtalanul szidja őt össze, mindenféle apróságokért. Egyszer még azzal is meggyanúsította, hogy vajat lopott a cukrászdából. Bizalmatlan és mogorva az idős cukrász. Amikor rákérdeztem arra, hogy hogyan bírja a főnök hangulatváltozásait, csak egy vállvonás kíséretében kibökte.

– Már észre sem veszem, ha rossz a kedve. Nem ismerem én másnak. Az lenne a gyanús, ha jókedve lenne. Na, akkor kéne félni. Azt hiszem, nem szereti a fiatalokat sem.

„No, gondoltam magamban, más nem is hiányzik. Pályakezdő vagyok, bizonytalan, ráadásul nem is férfi. Ha velem még nem ordibált, azt bizonyára csak annak köszönhetem, hogy ismeri az apámat, vagy annak, hogy lány vagyok. A gyengébb nem tagja.“

Hamarosan feltűnt nekem az üzletben egy csinos, jó alakú fiatalasszony. Nem lehetett több harminc évesnél. Szőke volt, búzakék szemű. Sokszor tért be a cukrászdába, és ha én álltam a pult mögött, akkor láttam, hogy a vállam mögött áttekingetett a műhelybe is. A csapóajtó miatt azonban úgysem láthatta, hogy kik dolgoznak éppen ott.

Minél több ideje voltam már Tóni bácsi cukrászdájában, annál jobban szembetűnt nekem ez a furcsa rituálé. Egy napon megkérdeztem Gyulát is.

– Mondd csak! Kit keres ez a nő? Talán az ismerősöd?

– Nem. Gyerekkora óta idejár már, egy falubeli lány. Szekeres Anikónak hívják.

Arra is felfigyeltem, hogy néha egy gyerek társaságában jött, olyan nyolcévesforma fiúval. Idővel tovább faggattam a kollégámat.

– A gyerek a testvére?

– Nem. A kisleány – válaszolta Gyula, majd egy kicsit suttogósabbra fogta a szavát. – Tudod, régen Anikó a Mester úr fiának, Lászlónak volt a barátnője.

Egy pillanatra meghökkentem. Egyrészt mert egy lányt, aki nem volt férjnél, hamar a szájára vett a falu. Különösen egy gyereket egyedül nevelő nőt. Azontúl a „lány“ túlságosan csinos volt ahhoz, hogy egyedül éljen.

Azt sem regisztráltam még eddig, hogy a Tóni bácsinak van fia. Soha sem találkoztunk, a házban nem is láttam róla fényképeket. Csak most tűnt fel nekem, hogy a szülei nem is beszéltek róla. Eddig egy szóval sem említették előttem a Lászlót. Hirtelen elkapott a kíváncsiság. Már majdnem megkérdeztem, hogy a fiúcska esetleg a Lászlóé-e, de mielőtt kérdezhettem volna bármit is, belépett az üzletbe a Mester. Az ebédről tért vissza, és nekünk is hozott ennivalót.

Biztosan észrevette a zavart az arcomon, mert a délután folyamán a szokásosnál is jobban kritizált. Sas szemekkel nézte, hogyan mérem ki az alapanyagokat, hogyan készítem a hozzávalókat. Állandóan kijavított, értő kezekkel „belenyúlt” a művembe. Semmi díszítés nem volt elég jó neki, a feliratokat is túl vastagon húztam ki.

A nap végére végképp tetőzött a rossz hangulata. Az egyik tortát szerinte rosszul készítettem el. Egy idős néni lánya rendelte az édesanyja 70. születésnapjára. Tisztán emlékeztem rá, hogy az volt a kívánsága, hogy csokis-tejszínhabos legyen az ünnepi tortája. Amikor elkészült és kidekoráltam, elégedetten forgattam, és szemléltem minden oldalról.

„Tökéletes”, gondoltam magamban, de a hátam mögött megszólalt egy dörgő, vészjósító hang.

– Kinek a tortája ez? Ugye nem az idős Pál Irma nénié?

Az ijedtségtől a torkomon akadt a szó. Kicsit rekedten válaszoltam a kérdésre.

– De igen, ez a csokis-tejszínes tortája.

– Az Istenit neki! Hiszen az orosz krém a kedvence! Eddig minden évben azt vitt, hát pont a kerek, hetvenedik születésnapján kapjon mást? Hogy lehet valamit így elérteni?

Megszégyenülten, leforrázva álltam előtte. Az agyamban lázasan kutattam a megrendelés után, tisztán emlékeztem a lánya szavaira. „A hétvégén különleges nap lesz. A mama hetvenedik születésnapja. Csokis-tejszínes tortát kért, pedig egyébként az orosz krém a kedvence.“

Nem mertem szólni, a sírás fojtogatott. Úgy éreztem, hogy felesleges minden szó, minden tisztázás, mert úgysem fog hinni nekem. Este a vacsoránál nem szóltam egy szót sem, a torkomon alig ment le pár falat. Hamar elköszöntem és lefeküdtem aludni. Az elalvás előtt fordult meg először az agyamban, hogy hazamegyek. Itt hagyom ezt az egészet és visszamegyek Fehérvárra. De vajon apám elhinné-e, hogy az istenített barátja, a Tóni, rosszul bánik velem? Vagy a saját gyengeségem, érzékenységem rovására írná az elmenetetelt? Azt mondaná, hogy „de hamar feladtad a cukrászatot!“ Semmi esetre sem akartam meghátrálni. Éreztem, hogy az emberek szeretnek, tudtam, hogy többen is csak miattam térnek be az

üzletbe. A szombati nap is csodálatosan sikerült. Miután el kellett készítenem a Pál Irma néni hetvenedik születésnapjára az orosz krém tortát is, izgatottan vártam a lányát, hogy elvigye az ünnepségre. Amikor kivettem elé a fehér krémes tortát, rajta a felirattal, hófehér arccal nézett rám.

– Elnézést, én nem ezt rendeltem!

Láttam rajta, ahogy végigpereg előtte az egész meglepetés születésnap, számos családtaggal, unokával, ahol az ünnepelt a csokis-tejszínes torta helyett, megint az orosz krémet kapja. Mosolyogva néztem vissza rá, és intettem, hogy várjon egy pillanatot. Eltűntem a csapóajtó mögött és kihoztam a kész, eredetileg kreált tortám. Megkönnyebbülten nézett vissza, hálásan megköszönte, majd elment. A rossz tortáról gyorsan leszedtem a feliratot, újra kijavítottam a dekorációt, majd kivettem a vitrinbe.

Ilyenkor, amikor a Mester a kiszállításokat végezte, Gyula egy pillanat alatt bement a hűtőházba, és egy eldugott zugból előhúzza a tiramisu tortámat, amit előző este stikában készítettem. Hamarosan már suttogtam a pult mögött, ha valaki azt kérdezte, hogy mikor lesz megint tiramisu torta. Féltem, hogy bármikor lebukhatok. Láttam, hogy Gyula élvezi az egészet, sőt, amikor megkóstolta az „új” kreációm, akkor őszintén megdicsért.